

stageperiode vlak na het afstuderen alvorens men gerechtigd is zelfstandig praktijk uit te oefenen. Verdere vragen die aan de orde komen zijn:

- Wat kan of moet een opleiding van een toch wel beperkte duur bevatten?
- Is het een illusie dat daarbij alle problemen worden behandeld?
- Wat is de rol van het postacademisch onderwijs?

Gesteld wordt dat er toch een garantie moet zijn dat de afgestudeerde tandarts een zekere vaardigheid bezit als hij gaat praktiseren.

De kernvraag die uit de discussie te destilleren valt en die grotendeels onbeantwoord blijft, is tenslotte als volgt te formuleren: Wat voor soort tandarts wil men eigenlijk afleveren en wat is de doelstelling van de tandarts-algemeen-practicus als werker in de gezondheidszorg?

T. G. J. Kuipéres, le secretaris.

Internationaal

FÉDÉRATION DENTAIRE INTERNATIONALE

Aanmelding voor vrije voordrachten en demonstraties 68e Wereldjaarcongres in 1980

Het organisatiecomité van het 68e Wereldcongres van de Fédération Dentaire Internationale, dat van 2-7 september 1980 te Hamburg zal worden gehouden, verzoekt iedere congresdeelnemer die met een vrije voordracht aan het wetenschappelijke programma wenst deel te nemen, zijn manuscript vóór 30 november 1979 naar onderstaand adres in te zenden. De duur van de voordracht mag de tijd van 15 minuten (=1500 woorden) niet overschrijden, inclusief eventueel te projecteren diapositieven (formaat 5 x 5 cm).

Ook degenen die een klinische of technische demonstratie willen verzorgen worden verzocht zich eveneens vóór 30 november aan te melden, onder opgave van de titel en het thema, alsmede een korte inhoudsopgave, van de demonstratie.

Het organisatiecomité is bereikbaar onder het adres van het Bundesverband der Deutschen Zahnärzte, Universitätsstrasse 73, D-5000 Köln 41, W.-Duitsland.

Inzenders van een manuscript dienen hun bijdrage vergezeld te doen gaan van een foto en hun curriculum vitae. Over de definitieve acceptatie van de inzendingen zal vóór 1 mei 1980 worden beslist.

Buitenland

BELGIË

Dr. D. van Steenberghe behaalt graad van geaggregeerde van het hoger onderwijs

De door de heer Dr. D. van Steenberghe aan de Katholieke Universiteit te Leuven behaalde

universitaire graad, is in Nederland – alwaar hij momenteel woonachtig en werkzaam is – weinig bekend.

Het examen voor de Graad van Geaggregeerde voor het Hoger Onderwijs (zo staat het in het officiële reglement) omvat:

1. Het indienen van een gedrukt proefschrift, oorspronkelijk werk, dat een bijdrage is tot de vooruitgang der wetenschap, en van drie bijkomende stellingen of vraagstukken. De onderwerpen van het proefschrift en van de bijkomende stellingen of vraagstukken worden door de **examinandus** vrij gekozen.

2. De verdediging voor de examencommissie van het proefschrift en de bijkomende stellingen of vraagstukken.

3. Een mondelinge les over een onderwerp door de Commissie aangeduid.

Dit examen mag slechts afgelegd worden ten minste twee jaren na het bekomen van de overeenstemmende graad van doctor.

Op 8 maart 1979 werd door Dr. Van Steenberghe, ter voldoening aan het onder punt 1 gestelde, een proefschrift (met de drie bijkomende stellingen) ingediend, dat als titel draagt: 'The role and function of periodontal neural receptors in man'.

Vervolgens heeft op 23 april jl. de verdediging van dit proefschrift plaatsgevonden, waarbij Dr. L. Coppes, Prof. Dr. G. Vanherle (Katholieke Universiteit Leuven) en Prof. Dr. L. N. Bouman (hoogleraar in de Fysiologie aan de Universiteit van Amsterdam) als promotors optraden.

En tenslotte verkreeg Dr. Van Steenberghe op 3 mei 1979, na het uitspreken van een openbare rede – met als titel 'Immunologische reacties in het parodontium' – in de promotiezaal van de Universiteitshallen te Leuven, de graad van geaggregeerde oftewel de bevoegdheid om hoger onderwijs te geven in de geneeskunde.

De heer Van Steenberghe is als instructeur verbonden aan de vakgroep Parodontologie van de Universiteit van Amsterdam.

Binnenland

TWEE TANDARTSJUBILEA

Toevallig in dezelfde maand worden twee tandartsjubilea herdacht van collegae die niet veel Nederlandse tandartsen persoonlijk kennen, omdat zij in Amerika carrière hebben gemaakt. Daarom heeft de Redactie gemeend daaraan meer aandacht te mogen schenken dan gebruikelijk in dit tijdschrift.

L. Herbert Loeb 60 jaar tandarts

Loeb vestigde zich na zijn studie in Utrecht te Amsterdam, aan de Willemsparkweg. Hij zou daar misschien tot op hoge leeftijd zijn praktijk hebben uitgeoefend als niet op 10 mei 1940 Nederland in de tweede wereldoorlog betrokken raakte. De eerste wereldoorlog en de vervulling van zijn militaire dienstplicht tijdens die periode hadden geen bijzondere consequenties. De ge-

volgen van de bezetting van ons land voorzag hij echter zo duidelijk dat niet lang werd gearzeld om een besluit te nemen: op 15 mei 1940 vertrok hij per vissersboot met echtgenote en twee zoons naar Engeland. Na enkele weken ging de reis verder, naar Amerika waar hij in Philadelphia aan de University of Pennsylvania werd ingeschreven als tandheelkundig student. Twee jaar studeerde hij daar en na het behalen van het D.D.S.-diploma en het State Board examen vestigde hij zich als algemeen-practicus, eerst in Cambridge en in 1947 in Boston.

Daarmee waren de belangen van de tandheelkundige professie in het vaderland niet vergeten. Nog tijdens de oorlog nam hij een initiatief om de tandartsen in Nederland gelegenheid te geven, kennis te nemen van de ontwikkelingen van de tandheelkunde in de Verenigde Staten. Het lukte hem zich te verzekeren van de medewerking van de Nederlandse regering in Londen (met name van de toenmalige minister Bolkestein) voor het organiseren van de eerste z.g. 'Ivory Cross Expedition'. In 1946 kwam onder zijn leiding een aantal vooraanstaande docenten uit Amerika naar Nederland om collegas en cursussen te geven.

Het succes was zo groot dat in 1948 de tweede expeditie werd georganiseerd. Zijn verdiensten werden erkend door de benoeming tot Officier in de Orde van Oranje Nassau.

Niet minder vermeldenswaard zijn zijn bijdragen aan dit tijdschrift gedurende de periode 1951-1962: 'Brieven uit Amerika'.

In 1962 kwam hij terug naar Nederland; sindsdien woont hij met zijn echtgenote (die ook het Nederlandse tandartsdiploma bezit) in het Noordhollandse Laren. Zijn ogen gaan achteruit maar het hoofd is nog helder en als gast kan men geboeid luisteren naar het ophalen van herinneringen, terug tot de tijd waarin hij in het zigeunerorkest van het Utrechts Studenten Corps als 'den Tzigaan' viool speelde. Maar dat zullen slechts weinig anderen zich nog herinneren.

Coenraad F. A. Moorrees 40 jaar tandarts

Velen in de wijde wereld van de Tandheelkunde kennen C. F. A. Moorrees als Professor in Orthodontics aan het Forsyth Dental Center in Boston (V.S.).

Enkelen zullen weten dat zijn wieg in Den Haag stond en dat hij op 16 juni veertig jaar geleden als tandarts in Utrecht afzwaaid, dus een paar jaar voordat hij aan de University of Pennsylvania zijn D.D.S. behaalde.

Zijn Amerikaanse staatsburgerschap begon bij veertig, maar zijn afkomst is hem lief en hij verloochent die niet. Voor vele Nederlanders is Boston een enclave en betekent Lexington charmante huiselijkheid. Zijn kinderen spreken gewoon Hollands.

Jaarlijks komt het echtpaar over naar Europa en op hoogtijdagen zijn zij erbij. Op drie in ons land gehouden E.O.S.-congressen trad Moorrees op als erespreker. Zij waren op het eeuwfeest van ons Tandheelkundig Onderwijs het vorige jaar.

Tijdens het Lustrum van 1971 werd hem in de Utrechtse Domkerk het eredoctoraat in de Geneeskunde aangeboden.

Coen Moorrees wordt niet ouder, maar zijn ontzagwekkende lijst van publikaties groeit nog ieder jaar. Behalve *The Aleut Dentition* en *The Dentition of the growing child* – zijn bekendste werken – bestaan er nog een zestal boeken van zijn hand. Vele 'et al.'-vermeldingen getuigen van samenwerking met onderzoekers uit alle delen van Europa. Er is haast geen Award of hij heeft hem: Ketcham, Strang, Friel, zijn Honoris Causa noemden wij al.

Eigenlijk spreekt het boekdelen dat Moorrees het in het nuchtere Amerika heeft kunnen maken. Via Intern aan Eastman, Senior Fellow, Acting Chief, Associate Professor tot in 1964 Professor in Orthodontics aan Harvard, bereikt hij de top en Harvard is the very top.

Goochelaar als hij is, moest hij wel goochelen met zijn tijd en energie; en dan te weten dat hij dit alles presteerde na vijf oorlogsjaren in Nederlandsch Oost-Indië.

Toch is hij met al zijn succes zichzelf gebleven. Nog altijd spreekt hij zijn gehoor ontspannen en fris toe en hij weet de materie enthousiast over te brengen. Een van zijn stellingen luidt: 'Het is moeilijk om niet meegenomen te worden als student, indien de leermeester opgewekt en bewaam is en zelfkritiek heeft.' 'Zo is hij en het zij hem gegeven nog vele jaren te studeren, te publiceren en te doceren, een geweldig mens te zijn, for whom we have the greatest respect.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN

Ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin is collega mej. Dr. M. de Boer (Utrecht) benoemd tot officier in de orde van Oranje-Nassau en zijn de collegae A. F. C. M. Braat (Etten-Leur), mevr. S. T. Kraal-Zee-man (Bilthoven) en A. H. van der Lee (Axel) benoemd tot ridder in de orde van Oranje-Nassau.

PROMOTIE

J. H. Kraal

Op woensdag 2 mei 1979 promoveerde de heer J. H. Kraal M.S. tot doctor in de Geneeskunde aan

de rijksuniversiteit te Leiden, op een proefschrift getiteld: 'Polymorphonuclear leukocytes in the periodontium'.

Promotor was Prof. Dr. R. van Furth, hoogleeraar in de Inwendige geneeskunde, in het bijzonder de infectieziekten aan de rijksuniversiteit te Leiden en co-referenten waren Dr. L. Coppes en Dr. K. Lekkas.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland

* Eerste vermelding

1979

28-30 juni

Annual meeting European Organization for Caries Research, Stirling, Schotland. Inl. Dr. K. W. Stephen, Glasgow Dental Hospital, 378 Sauchiehall Street, Glasgow G2 3JZ, Schotland.

13-16 juli

International Congress on Sedation, Anaesthesia and Analgesia in Dentistry. Royal Lancaster Hotel, Londen, Engeland. Inl. secr. SAAD, 53 Wimpole Street, London W 1 M 7 DF, Engeland

20-24 augustus

Cursus 'indirecte bonding' in Edgewise-techniek, vakgroep Orthodontie, Universiteit van Amsterdam, Louwesweg 1, Amsterdam-Slotervaart.

* 28 augustus

Klinische avond voor tandartsen in het Centraal Ziekenhuis te Alkmaar.

* 31 augustus

Viering 13e lustrum afdeling Utrecht van de Ned. Maatschappij tot Bev. der Tandheelkunde, Hoog-Brabant, Utrecht. Overdag: praktijkgerichte voordrachten; 's avonds: spotlight party (Muziekcentrum Utrecht). Inl. J. J. W. Huddleston Slater, Sophocleslaan 1, 3584 AS Utrecht, tel. 030-51 21 05.

31 augustus-1 september

Lustrumvergadering afd. Mondziekten en Kaakchirurgie Academisch Ziekenhuis der Vrije Universiteit te Amsterdam.

* 7-8 september

Begg-cursus voor gevorderden o.l.v. H. G. Barres (V.S.), Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Inl. C. Booy, tel. 050-11 44 80.

14-16 september

Annual meeting Continental European Division of the I.A.D.R., Athene, Griekenland. Inl. Prof. A. P. Angelopoulos, Faculty of Dentistry, 2 Thivon Street (Goudi), Athene, Griekenland.

28-29 september

Jubileumcongres Ned. Ver. van Tandartsen, Nederlands Congresgebouw, Den Haag. Inl. J. W. L. Wisse, Langegracht 39, 3601 AJ Maarsse, tel. 03465-6 35 11.

5 oktober

Najaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap.

11-14 oktober

1 International Quintessence Symposium, Internationales Congress Centrum, Berlin. Inl. Quintessence International, Ifenpfad 2-4, D-1000 Berlin 42.

20-26 oktober

67th Annual World Dental Congress of the F.D.I., Palais de Congrès, Parijs, Frankrijk.

26-27 oktober

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Specialisten in de Dento-maxillaire Orthopaëdie. Onderwerp: 'Occlusal concepts' (R. H. Roth, Californië).

* 30 oktober

Klinische avond voor tandartsen in het Centraal Ziekenhuis te Alkmaar.

* 2 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Parodontologie.

* 9 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Mondhygiënist, de Reehorst, Ede-Wageningen.

* 16 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Orthodontische Studie, Jaarbeurs congres- en vergadercentrum, Utrecht.

19 november

Klinische avond voor tandartsen te Utrecht. Aanvang 20.00 uur.